

Seminář z didaktiky geografie 3

Ze0057/02 Po 8:25-10:05 učebna 55

Ze0057/01 Čt 13:00-14:40 učebna 5a

Petr Knecht

Informační materiál k výuce předmětu

- 1) Požadavky k ukončení předmětu
- 2) Vystoupení na semináři – struktura
- 3) Studium odborné literatury
- 4) Shrnutí

Požadavky k ukončení semináře

- Studijní zátěž studenta je soustředěna do období semestrální výuky. Požadavky předmětu jsou plněny průběžně v době výuky stanované rozvrhem.
- Prezentace kritického didaktického incidentu (max. 20 min.)
- V souladu s čl. 16 SZŘ jsou pro ukončení předmětu předepsány průběžné kontroly, jejichž výsledky jsou započítávány do závěrečného hodnocení.
- 2 kredity = 60 studijních hodin (20 hod. přímé výuky)

Co to konkrétně znamená?

Studující by měl po skončení předmětu vykázat:

1. Účast na semináři (prezence bude kontrolována od 9./10. října; dvě neúčasti jsou OK, další neúčasti musí být omluvené prostř. IS.MU)
2. Prezentace kritického didaktického incidentu z autentické výuky (max. 20 min.), prezentující na semináři nemusí tento úkol odevzdávat v písemné podobě.
3. Studium odborné literatury: opakování a reflexe (6x; při nesplnění je možné reflexi opakovat)

Literatura

Povinná:

- Řezníčková, D., & Matějček, T. (2014). Úlohy ve výuce geografie. Praha: P3K. (dostupné on-line nebo ve studijních materiálech)

Skoro povinná:

Biddulph, M., Lambert, D., & Balderstone, D. (2015). Learning to teach geography in the secondary school: a companion to school experience (Third edition). London: Routledge, Taylor & Francis Group.

NEBO

Lambert, D., & Balderstone, D. (2010). Learning to teach geography in the secondary school: a companion to school experience (2nd ed.). London: Routledge.

NEBO

Lambert, D., & Balderstone, D. (2000). Learning to teach geography in the secondary school: a companion to school experience. London: Routledge.

(vše dostupné v knihovně Pdf MU a PŘF MU)

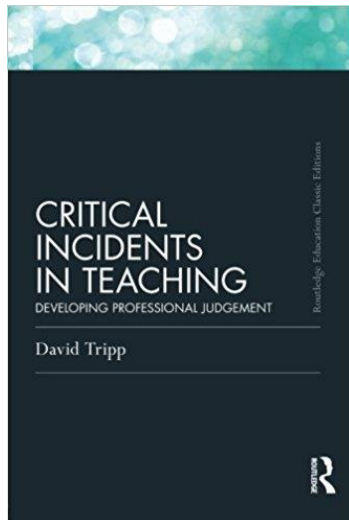
+ články s tematikou didaktiky geografie v časopisu Geografie (dostupné on-line)

Pro fajnšmekry:

Časopisy Journal of Geography, International Research in Geographical and Environmental Education (dostupné v knihovně Pdf MU a v e-zdrojích MU)

Prezentace kritického didaktického incidentu

- Popis a analýza události/situace, která se vám ve výuce nepovedla, kde něco selhalo + návrh řešení.
- Vybrané části přípravy musí být VĚDECKY = S OPOROU V ODBORNÉ LITERATUŘE zdůvodněny. Pracujte, prosím, zejména s doporučenou literaturou (viz předchozí slide).
- Využijte, prosím, materiály ze seminářů ke školní pedagogice, seminářů k reflexi praxe, seminářů k oborové didaktice aj.
- Metodická opora pro přípravu prezentace:

Tripp, D. (2011). *Critical incidents in teaching: Developing professional judgement*. London: Routledge.

Je ve studovně!!!

ÚK - 1. podlaží

305.01TRIP

Prezentace: tip

Veškeré myšlenky je třeba citovat, a to tak, aby byly jednoduše dohledatelné a ověřitelné (vč. čísel stran).

Příklad

... jak uvádí Žák (2008, s. 68), učitelé málo probouzí u žáků zájem o fyziku jako obor. Žák (2008, s. 68) na základě výzkumu výuky 10 učitelů uvádí: „... ve více než polovině vyučovacích hodin učitel neprobouzel zájem studentů o fyziku jako obor lidského zkoumání.“

Studium odborné literatury: opakování a reflexe

Prostudujte si, prosím, 6 zadaný textů (před každým seminářem je třeba nastudovat 1 text) a připravte si reakci na uvedené otázky/instrukce.

Písemně zpracované odpovědi nahrejte, prosím, do odevzdáárny předmětu v IS.MU (deadline: 22:00 den před konáním semináře – „dnes nejpozději ve 22:00 nahraji a zítra bude seminář“).

Seminář 9.10./10.10.

Text: Kučerová, S. R. (2016). [Strategický marketing geografického vzdělávání: příklad „firmy“ Zeměpisná olympiáda](#). *Informace ČGS*, 35(1), 26–46.

- 1) Proč vyučující podle vašeho názoru tento text použil, resp. co tím sleduje?
- 2) Která myšlenka z textu Vás nejvíce pozitivně oslovila? Zdůvodněte, proč.
- 3) Která myšlenka z textu Vám radost neudělala? Zdůvodněte, proč.

<http://www.zemepisnaolympiada.cz/>

Seminář 16.10./17.10.

Text: Řezníčková, D., & Matějček, T. (2014). *Úlohy ve výuce geografie*. Praha: P3K. (dostupné on-line nebo ve studijních materiálech)

Na základě studia kapitoly 4:

- 1) Stručně vymezte komplexní geografickou úlohu.
- 2) Do kterého ročníku byste zařadili komplexní učební úlohu ověřující použití měřítka mapy (Exkurz 14)? Zdůvodněte svou odpověď. V čem mohou žáci při řešení této učební úlohy selhávat?
- 3) Do kterého ročníku byste zařadili komplexní učební úlohu ověřující dovednost pracovat s klimadiagramy (Exkurz 15)? Zdůvodněte svou odpověď. V čem mohou žáci při řešení této učební úlohy selhávat?
- 4) Do kterého ročníku byste zařadili komplexní učební úlohu zaměřenou na čtení textu s porozuměním (Exkurz 16)? Zdůvodněte svou odpověď. V čem mohou žáci při řešení této učební úlohy selhávat?

Na základě studia kapitoly 5:

- 5) Vysvětlete, jaká je souvislost mezi vzdělávacím cílem a učební úlohou.
- 6) Vysvětlete, v čem selhává mechanické třídění učebních úloh dle různých taxonomií.
- 7) Zdůvodněte, zda platí tvrzení, že učitelské otázky s vyšší kognitivní náročností vedou k lepším vzdělávacím výsledkům ve srovnání s otázkami zaměřenými na nižší kognitivní procesy.

Seminář 23.10./24.10.

Text: Hynek, A., Svozil, B., Trávníček, J., & Trojan, J. (2009). [Trvalá udržitelnost Deblínska: Vzdělávací projekt](#). *Envigogika*, 4(2), 1–13.

- 1) Proč vyučující podle vašeho názoru tento text použil, resp. co tím sleduje?
- 2) Která myšlenka z textu Vás nejvíce pozitivně oslovila? Zdůvodněte, proč.
- 3) Která myšlenka z textu Vám radost neudělala? Zdůvodněte, proč.

Seminář 30.10./31.10.

Text: Řezníčková, D., Cídlová, H., Čížková, V., Čtrnáctová, H., Čudová, R., Hanus, M., ... & Trnová, E. (2013). [Dovednosti žáků ve výuce biologie, geografie a chemie.](#)
Praha: Nakladatelství P3K.

Na základě studia s. 171-186 zodpovězte:

- 1) Jaké zdroje informací by dle vašeho názoru měli učitelé zeměpisu používat ve větší míře? Svůj názor zdůvodněte.
- 2) Jaké dovednosti považují učitelé geografie za nejnáročnější?
- 3) Jakým způsobem učitelé zeměpisu hodnotí úroveň osvojených dovedností žáků?
- 4) Jaký způsob rozvíjení dovednosti klást geografické otázky je dle vašeho názoru nejefektivnější? Svůj názor zdůvodněte.

Na základě studia s. 264-568 a 272-275:

- 1) Vyřešte všechny učební úlohy z obou testů geografických dovedností (s odpověďmi budeme pracovat na semináři).
- 2) Uveďte, které učební úlohy byly pro vás osobně nejvíce obtížné (v obou testech vyberte jednu učební úlohu).
- 3) U každé ze zmíněných úloh zdůvodněte, proč/v čem vám právě tyto úlohy činily největší obtíže.

Seminář 6.11./7.11.

Text: Knecht, P., & Hofmann, E. (2013). [K problému řazení geografického učiva ve školních vzdělávacích programech.](#) Informace ČGS, 32(2), 13-25.

- 1) Proč vyučující podle vašeho názoru tento text použil, resp. co tím sleduje?
- 2) Která myšlenka z textu Vás nejvíce pozitivně oslovila? Zdůvodněte, proč.
- 3) Která myšlenka z textu Vám radost neudělala? Zdůvodněte, proč.

Seminář 13.11./14.11.

Text: Řezníčková, D. (2008). [Náměty pro geografické a environmentální vzdělávání: Výuka v krajině.](#) Praha: PŘF UK.

Na základě studia s. 13-24:

- 1) Vysvětlete, v čem spočívá koncept tzv. investigativní geografie.
- 2) Zdůvodněte, který z návrhů témat geografických výzkumných projektů Vás nejvíce zaujal.

Závěrečné hodnocení semináře:

- 1) Co jste se v tomto semináři naučili?
- 2) Kdyby bylo možné v koncepci a výuce tohoto semináře něco udělat jinak (a lépe), co by to bylo?

Summa summarum

- 1) Účast na seminářích
- 2) Ústní prezentace kritického didaktického incidentu
- 3) 6 písemných opakování/reflexí literatury

... navazuje předmět Učitelská praxe 3 - souvislá

Věřím, že to (snad) k něčemu bude...

Případné náměty na úpravy a podněty ke zlepšení pište, prosím, do předmětové ankety.

Děkuji.